

Til

Europaudvalgets medlemmer og stedfortrædere samt de danske repræsentanter i Konventet

Resume af talerne ved åbningen af Det Europæiske Konvent den 28. februar 2002

Resume af resumeet

Åbningen af Det Europæiske Konvent den 28. februar blev indledt af tre korte taler af henholdsvis den spanske regeringschef José Maria Aznar, formand for Europa-Parlamentet Pat Cox samt Kommissionsformand Romano Prodi. Herefter fulgte den officielle åbningstale af Konventets formand Valéry Giscard d'Estaing. Giscard d'Estaing pointerede, at Konventet hverken var en regeringskonference eller et parlament men netop et konvent, der havde til opgave at udforme et f projekt for Europas fremtid. Giscard d'Estaing forestillede sig Konventets arbejde koncentreret i tre faser: en lyttfase, en undersøgelsesfase og en beslutningsfase. Han fandt det endnu alt for tidligt at vurdere, om Konventet vil kunne enes om at formulere et udkast til en europæisk forfatning, eller om Konventets arbejde snarere ville munde ud i en række forslag. Selv var Giscard d'Estaing dog af den opfattelse, at Konventets anbefaling vil få størst vægt ntet kunne stå sammen om et fælles resultat.

Det Europæiske Konvent holdt sin første samling den 28. februar 2002, kl. 15.00. Konventet blev indledt af tre korte taler af henholdsvis den spanske regeringschef og repræsentant for det spanske EU-formandskab José Maria Aznar, formand for Europa-Parlamentet Pat Cox og formanden for Europa-Kommissionen Romano Prodi. Derefter fulgte den officielle åbningstale af formanden for Det Europæiske Konvent Valéry Giscard d'Estaing.

José Maria Aznar's tale

Indledningsvis fremhævede José Maria Aznar betydningen af, at arbejdet i Det Europæiske Konvent ville foregå i fuld offentlighed. Han understregede dernæst, at udvidelsen af EU ville nødvendiggøre nye organiseringsformer og mere effektive beslutningsprocedurer for at sikre et funktionsdygtigt EU i fremtiden. EU's indre marked og den fælles mønt udgjorde et solidt fundament for EU, fastslog Aznar, men det var nødvendigt at bevare den i integrationsprocessen. Han understregede, at der var behov for "mere Europa", hvilket i øvrigt er det spanske formandskabs motto.

Den fremtidige integrationsproces måtte ifølge Aznar forholde sig til to overordnede problemstillinger. For det første var det afgørende at sikre et afbalanceret forhold mellem Europas fælles kulturarv og de historiske, nationale forskelle. Europas fremtid måtte baseres på en "pluralistisk konstitutionalisme", med respekt for medlemsstaternes forskellige politiske systemer, pointerede Aznar.

For det andet havde integrationsprocessen tydeliggjort behovet for en mere klar arbejdsfordeling mellem de europæiske institutioner og medlemsstaterne, ikke mindst for at imødekomme kravet om øget gennemsigtighed. Aznar forudså, at EU i fremtiden måtte påtage sig flere opgaver, og fremhævede bl.a. behovet for en modernisering af den europæiske sociale model samt behovet for at styrke og videreudvikle den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik.

Afslutningsvis fremhævede Aznar, at EU måtte blive bedre til at iværksætte projekter og initiativer, der ville styrke borgernes tilhørsforhold til EU, og han mindede Konventet om dets medansvar for at medinddrage borgerne i denne proces.

Pat Cox's tale

Pat Cox henviste indledningsvis til, at ideen om at etablere dette Konvent havde sit udspring i Europa-Parlamentet, der allerede i oktober 2000 havde afgivet en rapport om "Konstitutionaliseringen af EU". Han anså Konventet for en revolutionær nyskabelse i den europæiske integrationsproces, der skulle bidrage til øget åbenhed, gennemsigtighed, fornyelse og kreativitet.

Pat Cox fremhævede, at Konventet symboliserede samlingen af det europæiske kontinent, hvilket gav Konventet et godt udgangspunkt for at påtage sig den store udfordring med at definere og redefinere Europas globale ansvar og dets værdisæt. Dette skulle ske i fuld åbenhed og med inddragelse af borgerne, det civile samfund, arbejdsmarkedets parter og regionerne. Alle moderne hjælpemidler i form af tv- og videotransmission og internet måtte tages i brug for at sikre det bedste resultat.

Afslutningsvis opfordrede Pat Cox forsamlingen til at tænke stort på vegne af det fremtidige Europa og bevare evnen til at drømme. Pat Cox citerede i den forbindelse den irske nobelprisvinder i litteratur William Butler Yeats: "Jeg har spredt mine drømme under jeres fødder; træd varsomt fordi I betræder mine drømme".

Romano Prodis tale

Indledningsvis fremhævede Romano Prodi, at nu var tiden indtruffet, hvor befolkningerne både i EU's nuværende medlemsstater og i ansøgerlandene skulle være med til at præge fremtidens Europa. Han fremhævede EU's historiske bidrag til udviklingen af et fredeligt, retligt baseret og velstående Europa baseret på princippet om medlemsstaternes indbyrdes gensidige afhængighed.

Romano Prodi opridsede fire store udfordringer for fremtidens Europa:

1. Europas ansvar med henblik på at sikre fred og udvikling i verden.
2. Ambitionen om at fastholde og videreudvikle en samfundsmodel afbalanceret hensynene til vækst, social retfærdighed og et bæredygtigt miljø.
3. Europa som garant for principperne om frihed for den enkelte og samfundsmæssig sikkerhed.
4. Ambitionen om Europa som en intellektuel og vidensbaseret magtfaktor.

Romano Prodi sagde, at Europa havde brug for en konstitution, der ville markere Europa som en politisk enhed. Dette skulle ske under hensyntagen til, at EU var et samarbejde mellem både stater og folk. Han påpegede, at Europa var et samarbejde med mange etniske mindretal. Målet var ikke en europæisk superstat, men derimod et harmonisk supranationalt demokrati. I fremtidens Europa vil der være behov for en mere klar arbejdsdeling mellem de europæiske institutioner og medlemsstaterne, og Kommissionen vil ikke være uvillig til at afgive dele af deres kompetence, understregede han.

Valéry Giscard d'Estaing's tale

Valéry Giscard d'Estaing skitserede indledningsvis Konventets overordnede udfordring om at skabe et koncept for fremtidens Europa med henblik på at styrke kontinentets enhed under hensyntagen til dets mangfoldighed. Arbejdet vil blive vanskeligt understregede Giscard d'Estaing, fordi dynamikken skulle forenes i en proces der knytter stater og befolkninger sammen med stor tankemæssig og metodisk stringens. Der var behov for at finde frem til en måde, hvorpå man forener ønsket om at tilhøre en stærk Europæisk Union med en fortsat stærk forankring i de enkelte landes politiske, sociale og kulturelle liv. Han appellerede til, at alle i Konventet kastede sig over opgaven med stor entusiasme, og opfordrede til at tænke stort på Europas vegne.

Giscard d'Estaing betragtede Konventets oprettelse som et vigtigt led i den europæiske integrationsproces. På trods af kriser i EU-samarbejdet havde samarbejdet bevæget sig fremad skridt for skridt, og han fremhævede introduktionen af euro'en som det seneste eksempel på dynamikken i EU.

EU's nuværende institutionelle indretning havde imidlertid nået grænsen for sin ydeevne, påpegede Giscard d'Estaing. Beslutningsmekanismerne var blevet meget komplicerede, de seneste traktatforhandlinger havde vist sig yderst besværlige, og befolkningerne følte sig distanceret, hvilket bl.a. kunne ses gennem den lave stemmeprocent til Europa-Parlamentsvalgene. Udvidelsen af EU vil yderligere nødvendiggøre en reform af EU. Hele verden ville ha et stærkt, forenet og fredeligt Europa, understregede Giscard d'Estaing.

Herefter skitserede Giscard d'Estaing, hvordan han forestillede sig at arbejdet i Konventet skulle tilrettelægges. Første fase skulle være en lyttefase, hvor det centrale spørgsmål lød: "Hvad forventer europæerne sig af Europa i begyndelsen af det 21. århundrede?" Giscard d'Estaing opfordrede til, at man lyttede meget bredt, og han fremhævede særlig to målgrupper, som Konventet burde være særlig opmærksom på, nemlig de unge og borgerne i ansøgerlandene. I denne forbindelse anbefalede han, at der blev tilrettelagt et særligt konvent for unge i Europa. To andre overordnede spørgsmål, der måtte søges svar på i lyttefasen, var "Hvordan forestiller europæerne sig Europa om 50 år?", og "Hvem tager sig af hvad i Europa?"

Anden fase skulle ifølge Giscard d'Estaing forme sig som drøftelser og undersøgelser af de forslag vedrørende Europas fremtid, som er blevet fremlagt, med henblik på at vurdere deres konsekvenser for fremtidens Europa. Det var i denne forbindelse også nødvendigt at forholde sig til spørgsmålene stillet i Laeken-erklæringen om følgende seks overordnede emner: Grundlæggende spørgsmål om Europas rolle, kompetencefeltet i EU, forenklingen af EU's instrumenter, institutionernes arbejdsform og deres demokratiske legitimitet, en fælles stemme for Europa i internationale anliggender og endelig fremgangsmåden i forbindelse med en forfatning for de europæiske borgere.

Under den tredje fase vil tiden være kommet til at Konventet fremsætter konkrete anbefalinger og forslag. Giscard d'Estaing gjorde opmærksom på, at Laeken-erklæringen gav valgmuligheden mellem enten at forelægge en række valgmuligheder eller at fremsætte en enkelt anbefaling. Det var alt for tidligt på nuværende tidspunkt at lægge sig fast på en bestemt løsning sagde han, men tilføjede, at Konventets anbefaling udvalgt ville få størst vægt og autoritet i offentlighedens øjne, hvis Konventet vil vise sig i stand til at enes om ét enkelt forslag. Dette vil kunne åbne mulighed for en europæisk forfatning, sagde Giscard d'Estaing.

Retningslinjerne for Konventets arbejde opsummerede Giscard d'Estaing i tre punkter. For det første var Konventet hverken en regeringskonference eller et parlament. Det var et konvent! Et konvent blev af Giscard d'Estaing defineret som en gruppe af mænd og kvinder, der er forsamlet med det ene formål at udforme et fælles projekt. Han håbede, at der ville udvikle sig en særlig "konventsånd", og at Konventets medlemmer ikke måtte isolere kellige grupperinger. For det andet klarlagde han opgavefordelingen mellem Præsidiet og Konventet. Konventets

drøftelser vil blive forberedt og tilrettelagt af Præsidiets, men selve drøftelserne og beslutningerne vil blive taget i Konventet i fuld offentlighed. Dermed imødekom Giscard d'Estaing den kritik af Præsidiets dominerende rolle, som var kommet frem på mødet blandt de nationale parlamentarikere den 27. februar, jf. info-note I 69. Endelig nævnte Giscard d'Estaing, at der nu for første gang siden Messina-konferencen i 1955 var afsat tid og midler til at gøre sig grundlæggende overvejelser om Europas fremtid, hvilket stillede krav til konventdeltagerne om at anlægge et helhedssyn.

Afslutningsvis gentog Giscard d'Estaing sin opfordring om at kaste sig over arbejdet med entusiasme, og henviste til ordets græske betydning "gudegivet inspiration". I dette tilfælde inspireret af en gudinde, nemlig Europa, påpegede Giscard d'Estaing. "Lad os drømme om Europa!", fortsatte Giscard d'Estaing, og beskrev Europa som et område med frihed og muligheder, hvor enhver kan rejse frit for at studere, arbejde, etablere sig og udvide orisont.

Hvis Europa forfejler sit mål, sagde Giscard d'Estaing, ville det enkelte land blot opfatte EU som et frihandelssamarbejde, hvilket blot ville føre til et splittet og fragmenteret Europa uden vægt i forhold til verdens stormagter.

Giscard d'Estaing ønskede Konventet succes med sit arbejde og udtrykte håb om, at resultatet ville stå som en lysende fakkelt for Europas fremtid. Giscard d'Estaing udråbte et "Leve Europa!"

Det skal bemærkes, at Giscard d'Estaing under et efterfølgende pressemøde lancerede ideen om at afholde en folkeafstemning i alle medlemsstaterne om en eventuel fremtidig europæisk forfatning. Dette var imidlertid ikke et emne han kom ind på i sin tale til Konventet.

2. del af Konventets åbning

Anden afdeling af Konventets åbning bestod dels af en præsentation af Præsidiets 12 medlemmer samt to mindre indlæg af Præsidiets to næstformænd, italieneren Giuliano Amato og belgieren Jean-Luc Dehaene. Herefter fulgte en åben debat.

Giuliano Amato udtrykte i sit indlæg håb om, at Konventet i eftertiden vil blive husket som "Det nye Europas fadder". Han gjorde samtidig opmærksom på det store forarbejde, der allerede var gjort i både EU's institutioner, fonde, forskningsinstitutioner m.v. Udvidelsen stillede store krav til EU's institutionelle tilpasning, og samtidig måtte EU gøres langt mere åbent og gennemsækeligt for offentligheden.

Der var også behov for en mere klar arbejdsdeling mellem institutionerne på europæisk og nationalt niveau. Montesquieu havde godt nok aflagt EU et besøg, men han havde ikke sat sig markante spor, beklagede Amato. Endelig måtte Konventet også overveje de nationale parlamenters rolle, forenklingen af EU-traktaterne samt hvordan charteret for grundlæggende rettigheder vil kunne traktatfæstes.

Jean-Luc Dehaene, som ville få ansvaret for at organisere debatten med civilsamfundet, fremhævede, at Konventets omdrejningspunkt måtte være "borgeren i Europa". Dehaene ønskede etableret et civil forum, der ikke havde form som en sædvanlig organisation, men snarere var et multidimensionalt netværk med adgang for alle. Internettet ville være det oplagte redskab i denne sammenhæng. Han appellerede til alle medlemsstaterne og ansøger landene om at etablere deres egne nationale fora for at sikre koblingen mellem Konventet og

borgerne. Dehaene var i øjeblikket ved at udarbejde et dokument med beskrivelser af en række forslag til, hvordan debatten om fremtidens Europa kunne nå så bredt ud som muligt.

Konventets åbning blev afsluttet med en åben debat, hvorfra der ikke er udarbejdet noget resume. Der kan imidlertid henvises til EU-oplysningens hjemmeside om Det Europæiske

Konvent, som også indeholder den fulde ordlyd af Valéry Giscard d'Estaings tale på dansk og uddrag på engelsk af de øvrige taler på Konventets åbningsdag.

Adressen er <http://www.eu-oplysningen.dk/konvent/>

Med venlig hilsen

Peter Riis